

Mottaker
Riksantikvaren
Pb. 8196 Dep.
0034 OSLO

Vår ref.
24/00192-121

Deres ref.

Vår dato
04.07.2024

Bevaringsstrategi for landbrukets kulturmiljø - svar på høring

Viser til brev datert 08.05.24 med oversendelse av forslag til bevaringsstrategi for landbrukets kulturmiljø. Landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal deltok på høringsmøtet 6. juni.

Vi er et interkommunalt landbrukskontor for kommunene Gran, Lunner, Jevnaker og Nittedal. På grunn av kort høringsfrist er ikke våre innspill diskutert med øvrig administrasjon i våre kommuner eller behandlet politisk.

Generelt:

Kommunenes rolle er viktig. Det er kommunen som sitter nærmest grunneiere og har ansvaret for regelverk og tilskuddsordninger som påvirker utviklingen av landbrukets kulturmiljø. Arbeid med bevaring av landbrukets kulturmiljø krever kompetanse, tid og gode evner til motivasjon og samarbeid med grunneiere og øvrig kulturminneforvaltning. Det er avgjørende at kommunen har ressurser og dedikerte personer på dette området. Vi mener det er svært viktig at strategien sier mer om hvordan kommunene skal få mer ressurser til å jobbe med dette tema.

Deltema 1 – Landbruksbygg

For at grunneiere skal ha motivasjon og økonomi for å ta vare på bevaringsverdige bygg på er en avhengig av muligheter for tilpasning, bruk og ombruk. PBL og

kommuneplanens oppleves som begrensende for å få til dette. Kulepunktene som er nevnt under overskriften «Bevaring og bruk» på side 16 er svært viktig. Helt konkret etterlyser vi en revisjon av veilederen «Garden som ressurs» med tanke på muligheter for ny bruk av landbruksbygninger.

Vi støtter strategiens fokus på enhetslåven. Dette er store bygg som påvirker kulturmiljøer og kulturlandskapet, og som er i rask tilbakegang. Skal disse byggene tas vare på er en avhengig av å åpne opp for alternativ bruk, og gode koordinerte tilskuddsordninger.

Vi støtter også opp om strategiens fokus på seterbygninger. På Hadeland har vi svært mange setermiljøer og mange er truet av forfall. I våre områder opphørte seterdrifta i første halvdel av 1900 tallet, og mange er forsvunnet. Dette er «skogssetre», der setervollene raskt gror igjen med skog. Bygningene som ikke er tatt i bruk som fritidsboliger er i ferd med å forsvinne. Vi trenger kartlegging og kunnskap, og gode støtteordninger for grunneiere som vil ta vare på disse bygningsmiljøene.

Deltema 2 - Jordbrukslandskapet

Strategien har mye fokus på eksisterende bygninger/anlegg, men hva med nye? Strategien bør også ha fokus på byggeskikk og tilpassing av nye boligfelt/eneboliger som ligger i eller inntil kulturlandskapet. Her mangler kommunene virkemidler for å påvirke. Strategien bør ha større fokus på eksisterende byggeskikk og landskapsvirkningen av nye bygninger. Dette gjelder også nye landbruksbygg som i mange tilfeller har et mer industrielt preg (f.eks ridehaller). Disse tema er lite omtalt i strategien.

Landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal har god erfaring med ordningen «tilskudd til tiltak i utvalgte kulturlandskap» (UKL). Det er gjennomført mange gode prosjekter på få år. Vi ser også potensiale framover med å få til gode prosjekter, men det krever at kommunene har ressurser til å jobbe med tema.

Deltema 3 – Kulturmiljø i skog

Gamle hesteveier trenger et sterkere vern. Disse kommer ofte i konflikt med nye veier da de beste traseene er blitt brukt. Mener det er lite kunnskap på området, men her ligger det mye hos lokale historielagene, og som gjør en stor innsats som ikke nødvendigvis er kjent. (eks. registrering av skogskoier).

Finneplassene og historien rundt finneinnvandringa er aktuelle tema i våre skogsområder.

Et siste tema som er spesielt for Hadeland er Sagvollen i Gran og Skjerva i Lunner. Disse bygningsmiljøene med skogsarbeiderboliger og staller, som ligger langt til skogs, er unike. De er gode eksempler på verdifulle kulturmiljøer i våre skogsområder.

Med vennlig hilsen

Landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal

Kjersti Andresen
spesialkonsulent jord
+47 46924344

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.